

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

De J42 kijkt bovenregionaal

23 september 2016

Op 23 september was er weer een netwerkbijeenkomst voor alle regiomanagers Jeugd om kennis en ervaring uit te wisselen rondom de implementatie van de Jeugdwet. Het overleg stond deze keer in het teken van de regie op het bovenregionale zorglandschap, positionering van het gedwongen kader en de relatie tussen de gemeenten en de kennisinstituten.

Materiële controle

De VNG is naar aanleiding van vragen vanuit de J42 bezig om een richtlijn te ontwikkelen voor materiële controle. Marjanneke Wieringa werkt dit uit vanuit het expertteam Fraude en Handhaving. Dit wordt samen met i-sociaal domein opgepakt. Er zijn een aantal regio's en gemeenten die meelesen in conceptversies van de handreiking. Als je nog graag mee wilt lezen kun je dit melden bij Marjanneke Wieringa (ook transitie manager van Noord-Veluwe). Het is de bedoeling dat de handreiking begin december af is.

Publiekscampagne depressiepreventie

Op maandag 26 september is het ministerie van VWS een publiekscampagne 'Omgaan met Depressie' gestart. Ter voorbereiding presenteerde Laetitia Kuijpers (VWS) alvast de campagne aan de J42 (bekijk de reclame spots van [de jongen](#) en [de vrouw](#)). De boodschap hierbij was dat de campagne kan leiden tot verhoogde vraag bij de gemeenten. Daarnaast zal het Nivel de effecten van de campagne gaan monitoren. De vraag van het ministerie is of enkele regio's hierin willen meewerken door gegevens over de zorgvraag in het jeugddomein te delen. De campagne 'Omgaan met Depressie' is onderdeel van een meerjarig programma 'Depressiepreventie'. Als gemeenten hierover willen meedenken kunnen zij contact opnemen met Laetitia Kuijpers (la.kuijpers@minvws.nl).

Wachlijsten

Vanuit de Tweede Kamer is er een tijd geleden een motie ingediend met het verzoek Treeknormen te formuleren voor de jeugdhulp. Gemeenten en aanbieders zijn hierover in gesprek gegaan. De uitkomst is dat zij geen landelijke normen willen naast de wettelijke normen. Om wel te voldoen aan de vraag om meer transparantie zal er gewerkt worden aan het verduidelijken van de verantwoordelijkheid van gemeenten en aanbieders, om daarna regionaal te kijken naar wat er aan de hand is en wat hieraan gedaan kan worden. Bijgevoegd voor meer informatie de notitie van de

Werkgroep Gemeenten-Branches over wachtlijsten (Bijlage I). Tijdens de volgende J42 bijeenkomst zal dit onderwerp uitgebreider worden besproken.

Administratieve lasten

Rondom administratieve lasten is er een intentieverklaring opgesteld waarin jeugdregio's beloven te werken aan de vermindering van administratieve lasten door het gebruik van standaardartikelen. Deze verklaring is nog niet door alle jeugdregio's ondertekend en de VNG wil de verklaring op 10 oktober voorleggen aan staatssecretaris Van Rijn. Wanneer de staatssecretaris het idee heeft dat gemeenten en de jeugdregio's dit niet samen oppakken kan hij er voor kiezen wettelijke maatregelen in te stellen. De vraag vanuit de VNG is dan ook om uw bestuurder erop te attenderen de verklaring te ondertekenen, ook wanneer dit vanwege principe kwesties nog niet gedaan is. Momenteel noemt de VNG in overleg met het Rijk nog geen namen van gemeenten die niet hebben getekend. Maar dit kan in de toekomst wel gaan gebeuren.

Jeugdwet en Wlz

De VNG krijgt van gemeenten veel signalen over jonge kinderen en een gebrek aan toegang tot Wlz met de vraag of dit budgettair goed zit. De VNG gaat daar over in gesprek met de directie langdurige zorg van VWS en CIZ. Voor dit gesprek worden ook een aantal gemeenten uitgenodigd. Daarnaast bleek dat een deel van de Wlz-indiceerbaren toch niet in de Wlz thuishoorde. Deze groep komt per 1 juli 2017 terug naar de Jeugdwet of de WMO. Hiervoor zal CIZ de gegevens overdragen aan de gemeenten en worden er budgetten toegevoegd. De VNG informeert de leden hierover via de ledenbrief. Bovenstaande heeft geen relatie met de startstreep mutaties in de septembercirculaire. Dit gaat over andere posten. In de [toelichting van de VNG](#) staat meer informatie over de startstreepmutaties.

Regie (boven)regionaal zorglandschap

Sinds mei 2016 doet kwartiermaker Marion Smit onderzoek naar de ontwikkelingen op het zorglandschap van de specialistische jeugdhulp. De vrees bestaat dat de optelsom van lokale en regionale keuzes niet automatisch leidt tot een optimaal ingericht zorglandschap voor bovenregionale specialistische functies. Tijdens de J42-bijeenkomst presenteert zij haar bevindingen en de [besluiten die door de VNG-subcommissie en de branches](#) zijn genomen. Het onderzoek levert ondermeer een beeld op hoe de specialistische functies verdeeld zijn over het land. Dit zorglandschap komt voort uit het oude systeem, maar sluit dit ook aan op de transformatiegedachte dat de zorg rondom het gezin georganiseerd moet worden? Om het zorglandschap te transformeren is het van belang dat regio's als collectief opdrachtgever in gesprek gaan met de bovenregionale instellingen. Om dit proces te versnellen en faciliteren start de VNG een ondersteuningsteam die de regio's hierbij kan helpen.

De deelnemers van de J42 vroegen Marion Smit of zij een verslag zou kunnen maken van haar gesprekken. Marion gaat hier naar kijken. Met name naar de vraag of er handvaten of goede voorbeelden kunnen worden gegeven.

Positionering gedwongen kader

In de interactieve deelsessie werd de positionering van het gedwongen kader besproken. Jan Dirk Sprokkereef heeft vanuit de VNG de opdracht opgepakt om ervoor te zorgen dat er altijd jeugdbescherming en –reclassering beschikbaar is die wordt geleverd door levensvatbare GI's met een duurzaam perspectief. De opdracht voor fase 2 – die nu begonnen is - is het uitwerken van alternatieven en condities voor de inrichting van het GI-landschap en het opdrachtgeverschap van regio's, zodat tot een stabiel landschap kan worden gekomen voor gevormd voor de komende jaren.

Deelnemers van J42 merken op dat overal de positionering van gedwongen kader nog erg in ontwikkeling is. Sommige regio's zien JB/JR meer als verlengde overheidstaak. Er worden geen landelijke afspraken gemaakt, JB/JR wordt (boven-)regionaal ingekocht en daar ligt de verantwoordelijkheid. Wel wordt het onderwerp geagendeerd in de subcommissie jeugd.

Vragen en opmerkingen van de regio's waren:

- Wat betekent het voor een gecertificeerde instelling als de instroom daalt?
- In veel regio's is de herpositionering van taken nog niet afgerond, nog veel vragen over de inrichting van crisisteam.
- Gezamenlijk opdrachtgeverschap is nog niet overal sterk ontwikkeld en bovenregionale afspraken zijn er niet overal terwijl regio's wel met elkaar te maken hebben.
- Voor GI's geldt dat professionaal opdrachtnemerschap ook niet overal even sterk is.
- Financiële organisatorische veerkracht bij GI's is beperkt (weinig reserves, reorganisatie).
- GI's kiezen bijna niet voor concurrentie met collega's . JBRA uit Amsterdam is wel actief op de markt. Aanwezigen denken wisselend over de mogelijkheden en wenselijkheid van marktwerking bij GI's en willen graag dit thema nog eens laten terugkeren om beter uit te werken.

De positie van gemeenten wordt versterkt als er regionaal samengewerkt wordt om de continuïteit gezamenlijk te kunnen waarborgen. In het proces betekent dat, dat er ook gekeken wordt naar bovenregionale samenwerking. In de wet staat dat er regionaal ingekocht moet worden. De gedachtegang daarbij is dat regio's keuzes maken, maar wat leveren de keuzes van die verschillende regio's op? Maar leidt de optelsom van alle regio's wel landelijk tot meerjarige continuïteit in de uitvoering? Voorstel: met de regio's in contact te komen met de contactpersonen van de GI's om hier verder over te praten. Ineke Hoekstra komt hier op terug.

Kennisinstituten en gemeenten

In deze interactieve deelsessie stond de vraagkant van de kennisontwikkeling centraal. Welke taaiere vraagstukken leven er bij de jeugdregio's? Hoe werk je aan antwoorden op deze vragen? En met wie?

Bert Roes (VNG) begeleidde deze deelsessie. Tijdens de sessie kwamen er met name veel vragen over het combineren van inkoop en transformatie. Gebrek aan inzicht over de inhoud, budget en mogelijke vormgeving werden genoemd als knelpunten. Ook de vraag hoe een inhoudelijk gesprek te voeren met aanbieders, zonder meteen over de contracten te praten werd besproken. Den Haag vertelde over de aanpak in regio verband om samen met aanbieders het gesprek over innovatie te voeren. Een aantal andere gemeenten worstelt met de capaciteit en kennis om vergelijkbare stappen te zetten. De VNG is in gesprek met de kennisinstellingen, bijvoorbeeld NJI, over de ondersteuning die zij kunnen bieden bij het aanpakken van dit soort taaie vraagstukken. Hoe combineer je bezuinigingen en innovatie? Wat betekent dat voor de invulling van het opdrachtgeverschap van de gemeente?

In een aantal 'ontwikkelthema's' gaan gemeenten en kennisinstellingen met dit soort vraagstukken aan de slag. Daarnaast probeert de VNG zoveel als mogelijk bekendheid te geven aan de thema's waaraan in de academische werkplaatsen transformatie jeugd en de werkplaatsen sociaal domein wordt gewerkt. Hierover en over andere relevante ontwikkelingen in kennisland is meer te vinden in bijgevoegde presentatie.

Themadag 'Aanpak radicalisering en extremisme'

Marieke Koppenaar van het ministerie van VWS attendeerde de aanwezigen op de themadag 'Aanpak radicalisering en extremisme in het jeugddomein, Versterking van de rol van professionals' die plaatsvindt op 3 november. Deze conferentie wordt in gezamenlijkheid georganiseerd door de Nationaal Coördinator Terrorismedebestrijding en Veiligheid het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Er is nog ruimte voor gemeenten om hier een workshop te geven, mochten gemeenten hier interesse in hebben dan kunnen zij dit aangeven bij Marieke Koppenaar (marieke.koppenaar@minvws.nl).

Bestuurlijk netwerk J42

Tijdens de VoordeJeugddag op 3 oktober wordt het bestuurlijk netwerk van de J42 gelanceerd. Dit netwerk is opgericht om ook bestuurlijk aandacht te vragen voor belangrijke thema's rondom de Jeugdwet. Astrid Jansen (VNG) zal tijdens de volgende J42 netwerkbijeenkomst meer vertellen over dit nieuwe netwerk.

Vragen van de regio's

Tijdens de bijeenkomst waren er verschillende vragen van de regiovertegenwoordigers aan andere regio's, waaronder:

- Regio Gooi- en Vechtstreek wil op de lange termijn de DSM visie los gaan laten. Zijn hier meer gemeenten mee bezig?
- Regio Gooi- en Vechtstreek vraagt zich af wie verder wil ontwikkelen wat preventieve jeugdbescherming en drang precies is, en waar het gepositioneerd kan worden?

- Regio Food Valley geeft aan problemen te hebben met de lange tijd voordat instellingsvoogdij kosten worden betaald. Hebben meer gemeenten hier problemen mee?
- Regio Haarlemmermeer wil langdurige contracten gaan sluiten. Zijn er gemeenten die hier ervaring mee hebben?

Wilt u contact opnemen met één van deze regio's dan kunt u de contactgegevens opvragen bij Marieke Verhorst (marieke.verhorst@vng.nl).